

www.antalyaborsa.org.tr

ANTALYA TİCARET BORSASI

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Bu ay yönetim kurulu üyelerimiz ve Meclis Başkanımız ile Antalya Toptancı Yaş Sebze ve Meyve Komisyoncuları Derneği'ni ziyaret ettik. Ziyaretimizde, hal kanunu olarak bilinen 5957 sayılı kanunda bazı düzenlemeler yapılması konusunu, Piyasanın işleyişi ve karşılaşılan sorunlar hakkında görüş alışverişinde bulunduk. Hal Yasası ile ilgili çalışma grubumuzun yaptığı çalışmalarını ve önerilerini önümüzdeki günlerde ilgili kesimlerle tartışarak son hâlini vereceğiz. Ardından Birliğimize ve Ticaret Bakanlığı'mıza sunacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Ay başında, sizlerin de yakından takip ettiği gibi, domates başta olmak üzere yaş sebze ve meyve ihracatındaki gerileme, sıkça gündeme geldi. Meclisimizde ve komitelerimizde de sıkça dile getirildiği gibi, son iki yıldır devam eden bu gerilemenin bir kısmı döviz kuru kaynaklıdır. Diğer bir kısmı ise girdi maliyet artışlarından kaynaklanmaktadır. Antalya olarak ihracatımızın amiral gemisi olan yaş sebze ihracatımız 2024 yılında miktar bazında %15, değer bazında %13 gerileyerek 441 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Gerilemenin temel sebebi ise rekabetçiliğimizin zayıflamasındandır.

İhracatçılarımız, yıllar boyu uğraşarak oluşturdukları yurtdışı pazarlarda son zamanlarda rakiplerimizle rekabet edemez hale gelmiştir. Pazarlarını ve müşterilerini kaybetmemek adına maliyetinin altında fiyatla ihracat yapmaktadırlar. Halbuki bizim ihraç ürünlerimiz belirli standartlara ve fiyat rekabetine dayalı ürünlerdir. Bunun için de içerdeki maliyet yapısı son derece belirleyicidir. Maliyetlerdeki artış hızı, döviz fiyatı artış hızını geçerse ihracat yapmak son derece zorlaşır ve zaten düşük katma değer oranı daha da geriye gider. Nitekim, girdi maliyetlerindeki artış bakımından 2024 yılı zor bir yıl olmuştur:

- Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE) yıllık %32,92
- Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım-ÜFE) yıllık %35,54
- Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %27,20
- Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) ise yıllık %20,47 artmıştır.

Ancak, ihracatta yaşadığımız sıkıntılar sadece fiyat ve maliyet üzerinden de okunmamalıdır. Kontrol altında olan ve olmayan diğer nedeler de bu sıkıntıları bir bütün olarak ortaya çıkarmaktadır. Yani bugünlerde yaşamakta olduğumuz zorluklar, çoklu bozucu nedenlerin yıllar boyu birikerek karşımıza çıkardığı bir sonuçtur. Bu çoklu nedenlerin başında da ekonomik bakımdan; yüksek enflasyon, yüksek faiz ve görece olarak düşük kur gelmektedir. Dolayısıyla üretim yapıp ihraç etmenin motivasyonu da her geçen gün gerilemektedir. Sonuç olarak rekabet gücümüzün zayıflamasıyla birlikte, ihracat hızımız yavaşlamaktadır. Türkiye ihracatçıları Meclisi verilerine göre ocak ayında ilk kez ihracat yapan firma sayımız bin 90 ile son yılların en düşüğü seviyesinde gerçekleşmiştir.

Önümüzdeki dönemde bu darboğazdan çıkmanın temel yolu ise tek faktöre odaklanmış politikalar yerine katılımcı ve kapsayıcı bir anlayışla çok yönlü ve eş zamanlı politikalar

www.antalyaborsa.org.tr

ANTALYA TİCARET BORSASI

uygulamaktır. Bu politikalar belki daha yavaş bir hızda uygulamaya geçirilecektir, ancak etkileri sayesinde daha sürdürülebilir olacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Kentimiz tarım alanları, pek çok açıdan özel bir öneme sahiptir. Ancak her geçen gün artan imar baskısı nedeniyle tarım alanlarımız hızla yok olmaktadır. Özellikle son birkaç yıldır, arazi sahipleri tarafından uygulanan kira artışları tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliğini tehdit eder hale gelmiştir. Meslek komiteleri toplantılarımızda da gündeme gelen bu konuda üyelerimiz; arazi sahiplerince kira artışlarında yatırımlar göz ardı edilerek fahiş kira talepleri olduğunu ifade etmişlerdir. Talep edilen kira artış oranlarının keyfi olduğunu ve talep edilen kiralarla üretimde kalmanın imkânsız hale geldiğini paylaşmışlardır. %41'lik pay ile örtüaltı üretimde Türkiye'nin merkezi konumunda olan Antalya'da tarımsal üretimin sürdürülebilirliği tarım, gıda ve ekonomi politikaları açısından kritik öneme sahiptir. Üyelerimiz, üretimde sürdürülebilirliğin korunması, ticaretin, ihracatın ve yeni yatırım kararlarının olumsuz etkilenmemesi için kiralık tarım alanları için acilen bir düzenleme yapılmasını talep etmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Tarım Dayalı Yatırımların Desteklenmesi ve Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi konularında yayımlanan tebliğler ile hibeye esas proje tutarı üst limitleri niteliğine göre %30 ila %70 oranlarında yükseltildi. Ancak hazine destekli Tarım kredilerine ait üst limit güncellemesi henüz yapılmadı. Üyelerimiz, yatırım ve işletme maliyetlerindeki artışa paralel olacak biçimde üst limitlerin günümüz koşullarına uygun olarak güncellenmesini talep etmektedirler. Diğer taraftan ticari kredi faiz oranlarında geçtiğimiz yıla oranla bir gevşeme olduğunu, ancak bankaların limit aşım problemleri nedeniyle kredilere ay ortasına kadar erişebildiklerini, ay ortasından sonra limitlerin dolduğu gerekçesiyle kredi kullanımının zorlaştığını bununla nakit akışlarında sorunlar yarattığını paylaşmışlardır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Son bir haftadır yaşadığımız olumsuz hava koşulları, yaş meyve sebze ve kesme çiçek üretimi başta olmak üzere tarımsal üretimi etkilemektedir. Öncelikle, gece gündüz demeden ürünlerini korumak için büyük bir fedakârlıkla çalışan üreticilerimize kolaylıklar diliyorum. Soğuk hava, ürün veriminin düşmesine ve hasat sürelerinin uzamasına neden olmaktadır. Dolayısıyla arz edilen ürün miktarı azalacağı için bu dönem fiyat artışları kaçınılmaz olacaktır. Şu ana kadar ketimizde herhangi bir toplu don zararı bildirimi bulunmamaktadır. Narenciye bahçeleri ve tropikal meyvelerde soğuk kaynaklı zararlar gözlemlense de önümüzdeki aylardaki hava koşulları belirleyici olacaktır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Antalya, ülke genelinde en fazla vergi veren 6. kent konumundadır. Kentimiz, yaklaşık 40 milyar lira değerinde artı değer yaratmaktadır. Ancak, birçok firma merkezinin İstanbul başta olmak üzere diğer illerimizde bulunması nedeniyle bu vergiler doğrudan Antalya'nın hanesine yazılmamaktadır. Gelişen teknolojiyle birlikte önümüzdeki yıllarda kazancın elde edildiği ilin hanesine yazılmasını sağlayacak düzenlemelerin hayata geçirileceğine inanıyoruz. Bu sayede, Antalya'nın ürettiği katma değer daha görünür hale gelecek ve kentimizin ekonomik gücü daha net bir şekilde ortaya çıkacaktır. Başta üyelerimiz ve gelir idaresi mensupları olmak üzere tüm mükelleflerin 36. Vergi Haftası kutlu olsun.

www.antalyaborsa.org.tr

ANTALYA TİCARET BORSASI

Sözlerimi tamamlarken; 150 ülkenin odalarını bir çatı altında birleştiren Dünya Odalar Federasyonu Başkanlığı'na yeniden seçilen TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'nun ve Birliğimizin 73. kuruluş yıl dönümünü kutluyor, kuruluşundan günümüze emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

Önümüzdeki günlerde Ramazan Ayı'nı hep birlikte idrak edeceğiz. Bu mübarek ayın, dayanışma ve paylaşmanın en üst seviyede yaşandığı günler olduğunu unutmamalıyız. Ramazan Ayı'nın hepimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

